

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Začasno le enkrat ali dvakrat na teden.

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, Velika Čolnarska ulica številka 19.

Naslov za dopise: Ljubljana p. p. 168.

Naslov za telegrame: »Naprej«, Ljubljana.

Čekovni račun številka 14.398. (KDZ)

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din, začasno 10 Din.
Za inozemstvo 35 Din, začasno 15 Din.

Oglaš:

Prostor 1 × 55 mm 60 par, Mali oglaš: beseda 60 par, najmanj 5 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Glasilo Jugoslovanske socialno demokratične stranke (JSDS).

Letnik IX., številka 2.

Četrtna »Naprejeva« številka izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo Kmetko-delavske zveze.
Stane letno 72 Din
mesečno 6 Din

Pravica se je zbudila.

12. januarja je uredništvo »Napreje« prejelo sledeči telegram: »Mariborski veliki župan je ugodil rekurzu sodruga Domajnika in preklical razveljavljenje naše liste.«

Našim čitateljem je znano, kako so zmagali združeni klerikalci in Nemci v občini Sv. Lovrenc na Pohorju. Za občinske volitve, ki so bile razpisane za dan 11. decembra l. l., so bile vložene 3 liste: »Delavska lista«, ki je bila vložena prva in imela torej prvo skrinjico, »Združena gospodarska lista« (klerikalci in Nemci) ter »Kmetško obrtna delavska lista« (demokrati). Zadnji dve listi sta imeli skupnega kandidata Hermana Novaka, ki je podpisal samo zadnjo listo, na klerikalno listo pa so pridobili za podpis njegovo ženo, torej neveljaven podpis. Na Delavski listi so pa bili vsi podpisani pristni, vendar je okrajni glavar razveljavil obe klerikalnem nasprotni listi in se volitve niso vršile, temveč so bili kandidati iz nemško-klerikalne liste kot edino veljavne liste proglašeni za izvoljene.

Razveljavljenje Delavske liste je temeljilo na izjavah treh delavcev, enega kandidata in dveh namestnikov, češ, da liste niso podpisali. Sodrug Domajnik je razložil glavarju, da te izjave niso resnične, ker so vsi trije v pričo njega in še drugih delavcev osebno podpisali. Tudi imenoma je navedel priče in zahteval, da se zasllišijo, kar se pa ni zgodilo. Gospod glavar se ni oziral na pritisk, ki ga delodajalci lahko direktno ali indirektno vršijo na svoje delavce, ni preiskal možnosti, če niso ti trije delavci podpisali svojih izjav iz strahu pred brezposelnostjo, ki pomeni zanje obenem tudi izgon iz stanovanja, ker stanujejo v delodajalčevem stanovanju. On je izjavam kratkoma verjel in Delavsko listo razveljavil.

Sodrug Josip Domajnik se je kot predsednik te liste pritožil na višjo instanco, na mariborskega velikega župana, pojasnil ta položaj in zahteval, naj se ta odlok okrajnega glavarja razveljavi.

Kakor je razvidno iz uvodoma objavljenega telegrama, je veliki župan njegovi zahtevi ugodil in se bodo torej v Sv. Lovrencu vendarle vršile občinske volitve. Torej pravica vendarle ne spi popolnoma.

Zadružna liga.

Za 11. decembra je sklicala centrala Zadružne lige konferenco v Trbovlje. Na to konferenco so bili povabljeni odbori konsumnih društev iz Zagorja, Trbovelj in Hrastnika.

Glavni referent je bil zadrugar Anton Kristan. Njegov referat je izzvenel nekako tako-le: Zadružna liga je organizacija, ki ima namen gojiti kontakt med zadrugami, pridobivati nove člane zadružništvu, voditi propagando, izobraževati zadružne funkcionarje in skrbeti za izvežban naraščaj. Zadružna liga ima več odsekov: izobraževalnega, agitacijskega, reklamnega, strokovnega, evidenčnega in splošnega. V revirjih in industrijskih krajih bi se naj pa osnovala podružnice z zgoraj omenjenimi pododseki.

Po referatu zadr. A. Kristana so posegli v debato gospodje Čobal, Malovrh, Krušič, Klenovšek, Jeretin, župan Sitter in še nekaj drugih.

G. Čobal je načeloma za Zadružno ligo, ampak se boji, da bi mu Z. L. ne odtujila njegovih socialistov. Napada tudi bernotovce in komuniste, seveda najbolj mu ležijo bernotovci v želodcu. Po njegovem mnenju bernotovci sploh nimajo pravice do življenja. Pritožuje se tudi, češ, da so med odjemalci njegovega konsuma ljudje, ki agitirajo za to, da naj naredijo v konsumu veliko pufo in ga naj nič ne plačajo (seve je pri tem mislil bernotovce).

G. Malovrh polemizira proti g. Čobalu, češ, zadružniki morajo biti strpnji med seboj, naglašja, da ni pravega foruma za agitacijo. Je za Zadružno ligo in misli, da bo Zadružna liga izgledala marsikatero nasprotstvo.

G. Jeretin se strinja z g. Kristanom in Malovrhom, je za Zadružno ligo, pritožuje se pa nad zadrugarji, da preveč kritizirajo cene v konsumu, naglašja, če so prav tu pa tam cene kakemu predmetu v konsumu višje, se pa zravnajo s tem, da je včasih tudi v konsumu kak predmet cenejši.

G. Klenovšek se strinja z g. Čobalom. Pravi, da so konsumne zadruge ustanovili socialisti, zato mora vse gibanje, zadružno, strokovno in politično tvoriti eno celoto. Priporoča, naj Zadružna liga dela za socializem.

G. Krušič je za Zadružno ligo. Trdi, da je delavsko gibanje zadružno delo, da pa 98% zadrugarjev ne razume prav zadružništva, ker je o tem premalo propagande. Prosi centralo Z. L., da bi šla pri tem na roke.

G. Kristan polemizira proti Čobalu. Pravi: Konsumna organizacija je organizacija konsumentov, tudi bernotovci in komunisti imajo isti namen, pogrešno je postavljati namenu Zadružne lige politične cilje.

Nekdo (ime sem preslišal): pravi, da se med člani preveč politika goni, poštenosti da ni nikjer, tudi v gospodarskih organizacijah ne, to pa je samo v prid bernotovcem.

Pri debati o zadružnem tisku je prišlo do zelo ostrih nasprotij med g. Kristanom in Čobalom, Gospod Kristan je zastopal stališče, da morajo vse konsumne zadruge naročiti za svoje člane list »Konsument«, da bodo zadružniki vsaj nekaj imeli od zadrug (vsaj Kristanovo politiko, ki je »nepolitična«. Opomba uredn.).

G. Krušič pa je naglašja, da je danes zadružno, strokovno in politično gibanje tako malenkostno, da bi za vse te panoge lahko izhajali z enim skupnim listom ter bi ga vsi skupaj tudi lažje vzdržavali.

G. Kristan pa to vehementno pobija, pravi, da so zadružniki sami tepci, ki ne razumejo zadružništva in da se ne more vsiljevati zadrugarjem, ki so samo gospodarsko organizirani, list, ki bi se bavil tudi s politikom in strokovnimi organizacijami. Naglašja, če bi bili zadrugarji sami socialisti, bi zadruge že davno hudič vzle.

G. župan Sitter priporoča zadrugam list »Konsument«, enako tudi g. Klenovšek.

G. Čobal reagira na izvajanje g. Kristana, naglašja, da je dolžnost zadružništva podpirati strokovne organizacije, strokovne organizacije pa bi naj podpirale tudi zadružništvo. Izrazil se je, da se danes zadružništvo popolnoma nič ne briga za strokovne organizacije, politično se pa hoče zadružništvo oblatiti (misli pri tem na Bernota), Bernot da več škoduje, kakor vsi komunisti. Naglašja je tudi, da g. Kristan nima pravice očitati zadrugarjem, da so tepci in idioti, s tem on samo kaže, kakšen absolutist da je. Odklanja za svoj konsum list »Konsument« in tudi ne pričakuje od Zadružne lige nikakega uspeha.

Konferenca se je končala na kontroverzah med g. Čobalom in g. Kristanom, do kakega definitivnega sklepa ni prišlo. Pokazalo se je pa v vsej nagoti dejstvo, da stojijo na čelu naših gospodarskih organizacij ljudje, ki so popolni absolutisti. Naloga naših zadružnikov pa bo, da se ta absolutizem odstrani in da zaveže tudi v naših gospodarskih organizacijah duh demokracije.

Zadrugar.

IV. skupščina Delavske zbornice,

dne 20. novembra 1927 v Mariboru.

(Konec.)

Žužek: Skupščina naj pooblasti upravni odbor, da nebitvene točke sam lahko stilistično spremeni.

Kosem: Naglašja se, da delavstvo pri volitvah po dosedanjem volilnem redu ni moglo dati izraza svoji volji in da je novi osnutek v tem oziru demokratičnejši. O demokraciji pri naši zavednosti ni mogoče govoriti. Med organiziranimi je demokratičnost mogoča, drugi bodo pa vedno stali pod pritiskom. Strinjamo se s tovarišem Juvanom, naj se volilni red še enkrat predela in šele prihodnji skupščini predloži v sklepanje. Pravico vlagati kandidatne liste bi morale imeti vse registrirane strokovne organizacije brez razlike, ali so centralizirane v zvezah ali ne. Saj imamo tudi druge strokovne organizacije, ki so važne. Dajte pravico vsem, ali pa bodite konsekvantni in črtajte registrirane, ki ne morejo kandidirati, kakor n. pr. Zveza grafičnih delavcev. Tudi ni zajamčena vol. pravica tistih, ki delajo v obratih z nepretrganim delom. Če počakamo s sprejetjem volilnega reda še par mesecev, ne bo ta doba igrala tako velike vloge, da ne bi mogli počakati.

Svetek: Veseli me, da je s. Leskošek priznal, da smo izvršili obljubo, ki smo jo dali, ko je on glasoval za sedanjí upravni odbor (Op. poročevalca: Tega Leskošek ni priznal!). — Očitek, da bo nezaposlenim vzeta volilna pravica, je upravičen, a tehnično je nemogoče to urediti drugače, ker mora OUZD sestavljati volilne imenike.

Morebiti se je tak delavec preselil itd. (Op. uredn.: Ali je kje kdo, ki verjame temu izgovoru!) — Če bo volja taka, kakor je danes, se bo marsikatera točka lahko izboljšala. Vsaka panoga misli, da je važna. Volilni red pa hoče, da bodi zbornica sestavljena iz več panog. Če bi kaka politična stranka podprla Zvezo grafičnih delavcev in bi volilci drugih panog iz strankarske discipline volili kandidatno listo grafičnih delavcev, je to treba preprečiti.

Gajšek: Glede pomisleka, kako bodo volili delavci v obratih, ki delajo nepretrgoma, je treba res nekaj ukreniti. Predlagam, naj skupščina naroči upravnemu odboru, naj vnese v volilni red vse potrebne korekture.

Uratnik: Ne ena ne druga Kosmova trditev ne drži. V § 17 stoji, da morejo vložiti liste vse registrirane strokovne organizacije in torej tudi grafičarij. Le posamezne podružnice ne morejo vlagati list. Kar se tiče jamstva za volilno pravico tistih, ki delajo v obratih z nepretrganim delom, bodo vsi lahko volili. Kako pa je s temi delavci pri volitvah v državni zbor? Zlasti oddaljeni delavci pri volitvah v državni zbor med zaposlenostjo niso mogli voliti, tukaj bodo pa lahko, ker bodo pri velikih obratih z nepretrganim delom večinoma obratna volišča in bo torej vsem omogočeno izvršiti svojo volilno pravico. — Zato ugovarjam obenem tudi Gajšku, da ni potrebno dajati upravnemu odboru generalno pooblastilo za eventualne korekture, to bi bilo tudi napačno in bi se s tem prekoračili njegov delokrog. Napram Matjašičevi zahtevi, da naj imajo pravico vlaganja kandidatnih list vse strokovne organizacije, tudi če niso registrirane, izjavljam, da imamo registriranih 42 strokovnih organizacij. Niti političnega interesa ne more nihče imeti na zavrnitvi, ker ne ve, kam je katera izmed teh 4 organizacij politično orientirana. Pri nas se ni baš zlorab. Potrebno pa je, da obdržijo strokovne organizacije vpliv na sestavljanje list, kajti drugače bi se lahko zgodilo, da bi sestavljale kandidatne liste delavstvu sovražne sile. — Predlagam, da sprejmete volilni red v stilizaciji, kakršno je odobril odsek, z edino spremembo, da kurija zasebnih nameščencev ostane, na obratnih voliščih se glasovnice v soboto ne odpirajo in da je tam, kjer je nad 250 delavcev treba obratno volišče razdeliti na dvoje volišč.

Predsednik Čobal: Prihajamo k glasovanju. Najprej dam na glasovanje predlog narodnega kluba, ki predlaga, naj se sklepanje o volilnem redu preloži na prihodnje zasedanje. Kdor je za, naj vstane. — Vstanejo trije.

Juvan: Narodni klub se vzdrži glasovanja!

Gajšek: Umaknem svoj predlog.

Čobal: Dajem na glasovanje osnutek volilnega reda. Kdor je proti, naj vstane.

Ker je vstal edinole Matjašič, je proglašil predsednik, da je osnutek volilnega reda sprejet z vsemi proti enemu glasu.

RAZNO. K volitvi namestnika odstopivšemu Urbančiču, ki je bil namestnik v upravnem odboru, predlaga Juvan, naj se kar z vzklikom izvoli Bohinjec. Res se je tako zgodilo (da ostane posestno stanje neizpremenjeno, op. uredn.).

Dragotin Gilčvert: Predlagam, naj se naslov na novi stavbi glasi: »Delavska in nameščenska zbornica.« — Predlog se odkaže upravnemu odboru v razmotrivanju.

Predlog narodnega kluba, naj se v gospodarski svet, ki ga namerava imenovati vlada, izvolijo ne samo zastopniki centralnega tajništva delavskih zbornic v Belgradu, ampak naj bi imela vsaka zbornica tam svojega zastopnika, se sprejme soglasno.

Istotako se sprejme soglasno predlog delegata Zajca, naj obrne uprava vso pažnjo na izvedbo starostnega zavarovanja.

Čobal: Drugega ni. H koncu vas obveščam, da je povabila mariborska občina delegate na neki banket. Če je mogoče, lahko greste.

Juvan: Z ozirom na takt predlagam, da se vsi udeležimo.

Makuc: Državna železnica je odpustila tajnika železničarske organizacije na iniciativo ljubljanskega velikega župana. Treba je proti temu protestirati, zato predlagam resolucijo.

Žužek: Ni tu popolne jasnosti. Šele iz plakatov smo za to zvedeli. Odgovornosti za to ne moremo prevzeti. Treba je, da se stvar prej preišče, pred načelnike klubov bi bila morala priti. Predlog je politično pobarvan, Stanokotv odpust ste včeraj izrabljali, zato predlagam protipredlog, naj se Makučeva resolucija odkaže upravnemu odboru.

Sedej: Mislim, da je zadeva dovolj jasna. Odpustitev brez navedbe razlogov je dejstvo, zato je dolžnost vseh klubov, da protestirajo. Nam je jasno, zakaj se odpuščajo delavski zaupniki. (Sedej ima prav. Le to se mi zdi čudno, kako da mu v mežiški aferi ni bilo jasno, zakaj

se odpuščajo delavski zaupniki. Ali pa mu je bilo tudi takrat jasno, a se mu je zdelo prav. Op. por.)

Zužek: Po razgovoru s predsednikom kluba umaknem svoj predlog in izjavljam, da bomo za resolucijo proti odpustu Stanka glasovali tudi vsi krščanski socialci.

Cobal: Dá resolucijo na glasovanje — proti ni nihče. Predlog resolucije proti izkoriščanju žensk in mladoletnih v mariborskih tekstilnih tovarnah se na predsednikovo željo odkaže upravnemu odboru. — Vsi za.

Predsednik zaključí IV. skupščino DZ z zahvalo, predvsem tudi z zahvalo mariborskim delavcem, ki so pokazali interes s svojo udeležbo na galeriji. A ta udeležba je bila pičla. Prva vrsta je bila začetkoma sicer polna, toda se je čimdalje bolj redčila, ob 12. je bilo samo še 16 poslušalcev. Brez vstopnic ni smel namreč nihče na galerijo...

Konec ob 13.45.

LJUBLJANSKI ŽUPAN KONČNO VENDAR POTRJEVA.

Zvesta svojim načelom, je SLS mirno prepustila vladi, da sama odloči o potrditvi ali nepotrditvi dr. Puca kot ljubljanskega župana. Tako čitamo v »Slovenecu« 12. januarja: Če bi bila SLS v resnici »prepustila« to vprašanje vladi, bi bila zvesta centralističnim načelom. Kajti skrajni centralizem je to, če je treba čakati na potrditev izvolitve z Dunaja oziroma iz Belgrada tudi takrat, kadar proti izvolitvi ni nobenega protesta. Kako more centrala vedeti, ali so volilci pray volili ali ne, če se iz vrst volilcev samih ne pojavijo pritožbe?

Znano je pa, da SLS ni »mirno prepustila« vladi, ampak da je vse storila, da bi preprečila Pucovo potrditev. Tudi vladinega zavlačevanja ni obsodila, temveč ga je sama zakrivila. »Slovenčeva« trditev torej ne pomeni nič drugega kakor čednost nasilneža, ki je bil premagan, potem pa je izjavil, da se je zaradi čednosti »pustil« premagati.

Da nas ne bo kdo napačno razumel, moramo povedati, da tudi neklerikalna večina v vladi ni čednostna in da ni potrdila dr. Puca iz pravičnosti, ampak zato, ker je nevarno kopiciti nasilje na nasilje. Položaj v vseh vladnih strankah je podoben položaju pri kristanovcih, kakor ga vidimo iz poročila o trboveljski konferenci Zadrúžne lige. Stranke, ki jih drži skupaj samo denar, so vedno neenotne, čeprav jih vodijo spretni taktiki, ki znajo to neenotnost skrivati. Gospodu Kristanu samemu že preseda, da se ga stranka v javnosti otesa in ga le v tajnosti priznava za voditelja. Zato je začel pod ginljivo nedolžno firmo Zadrúžne lige ustanavljati novo stranko, pa so ga njegovi pomagači okrcali, češ, kam pa pridemo, če ne bomo več nosili socialističnega imena, saj brez tega še Delavsko zbornico izgubimo in druge institucije, ki nam jih delavstvo le zato prepušča, ker vidi v nas socialiste.

Podoben položaj je pri klerikalcih: Kam pa pridemo, če ljudstvo ne bo več verjelo v našo pobožnost? In pri radikalcih: Kam pa pridemo, če ljudstvo ne bo več verjelo, da smo radikalni borci za samoupravo?

Tako je prišlo do potrditve dr. Puca — a še bi ne bilo prišlo, če bi ne bilo zadaj tolažilne misli, da dr. Puc itak ne bo mogel kot župan obstati, ker nima zadostne večine. Brez klerikalcev ne more biti odobren proračun, o teh pa »Slovenec« že kar v istem čednostnem članku pravi, da bodo prenesli svoj boj proti dr. Pucu v občinski svet!

Torej zaradi Pucove osebe bodo pustili stvarne potrebe ljubljanskega mesta trpeti in gonili lajno o Pucovih »krivdah«. Zakaj pa niso pustili, da bi te krivde preiskalo sodišče, zakaj so se skrili za poslansko imuniteto? V občinskem svetu naj se rešujejo gospodarska vprašanja na način, da bodo lahko soglasno sprejeti stvarno dobri predlogi! Da se doseže soglasnost, je pa treba pomnožiti število sej in debatirati stvarno, kako bi se n. pr. odpravila brezposelnost in stanovanjska beda ter druge aktualne težave ljubljanskega prebivalstva. Če bo tako gradivo, bo tudi strankarski tisk imel poročati več stvarnega in se bo lažje vzdržal osebnih napadov.

TELEFONSKI POGOVOR.

(Spisal Wulz, objavljeno v esperantskem listu »Socialisto«, prevedel J. Domajnko.)

— Brrrr — Sveti oče! Je bil poklican k nebeškemu telefonu. — Tukaj Peter, kdo tam? Tu papež!

Peter: Kateri? Turški, hebrejski, ruski ali najvažnejši, ki je v Rimu?

Papež: Jaz, ki sem edino resničen!

Peter: Nesmisel! To pravijo vsi papeži.

Papež: Vedi, jaz sem božji namestnik na zemlji, nezmotljivi vladar nad vsem krščanstvom. Od Kristusa je bila dana oblast meni kot nasledniku apostola Petra, oblast nad vsemi verniki z besedami: »Kar boš odvezal na zemlji, bo odvezano tudi v nebesih, in kar boš zavezal na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih.«

Peter: Da, spominjam se tega, a zakaj sem bil klican?

Papež: Jaz sem Te klical, da izveš Mojo voljo. Poslušaj pazljivo! Vedi torej, da sem zelo nezadovoljen s svojim zastopnikom na Dunaju, zgubil je mnogo krščanskih ovčic z otroki vred, ker ni zmožen voditi ljudstvo. Zato ukazujem: rezerviraj za Ignacija Seipla mesto nebeškega podvratarja, ampak najprej ga mora sv. Ignacij

z Lojole poučiti, da bo pustil vnebesa le duše, ki jih Jaz določim!

Peter: Sveti oče! Povej mi najprej, koliko ljudi ima Tvoje kraljestvo, ki ni od tega sveta? Kakor vem, kristjani ne štejejo več nego 350.000.000 ljudi, a vsega svetovnega prebivalstva je nad 1.700.000.000. Pri tem pa kristjani niste vsi enake vere, ampak se delite med seboj na 600 raznih ver in sekt, ki so v medsebojnem boju. Ali ne veš, da je nebeško prebivalstvo enako mešano kakor na zemlji, v istem razmerju, samo da boljše harmonira? Ali Ti ni znano, da je Lojolanca odnesel Lucifer, ker Bog ne prenese hinavščine? Ali še ne veš, da veje v nebesih po prihodu dr. Zamenhofa nov veter?

Papež: Kaj, Zamenhof v nebesih, sv. Ignacij iz Lojole pa v peklju? Ali sem prav slišal?

Peter: Da, da! Ves angelski zbor se že sporazumeva v esperantu, izvzet je samo Bog, ker se je že preveč postaral.

Papež: Grom in strela! Takoj izmenjaj Zamenhofa in Lojolanca, da Te ne zadene moja pravična sveta jeza božja!

Peter (razburjen): Nebesa nujno potrebujejo Zamenhofa.

Papež: Zgodi naj se volja Moja! Medsebojno sporazumevanje je zadeva mojih pooblaščenec. Obvesti me pozneje o izvršitvi mojega ukaza!

Sv. Peter (stisne pest ter pravi z vročičnim glasom): Da, Sv. oče, jaz ubogam.

O tožbi odpuščenih mežiških rudarskih zaupnikov proti mežiškemu rudniku je že določen narok za ustno razpravo in sicer na dan 21. t. m. ob pol 9. uri pri prevaljskem okrajnem sodišču v sobi št. 6.

Problemi pokojninskega zavarovanja nameščenec so glede na aktualno vprašanje plačnih razredov nazorno pojasnjeni v brošuri dr. M. Obersnela, ki je izšla koncem leta 1927 pod naslovom: »K vprašanju plačnih razredov v osnutku novega zakona o pokojninskem zavarovanju nameščenec«. Obersnelovo stališče je sicer kapitalistično, toda pošteno zagovarja interese kapitalistično mislečih privatnih nameščenec. Tudi mu je treba priznati, da dobro pozna požrtvovalnost teh nameščenec in kratko ter jedrnatu pove, da se ti nameščenec prav nič ne čutijo člane delavskega razreda in da nočejo za svojo boljše bodočnost delati s tem, da bi delali za zboljšanje bodočnosti razreda kot celote. A še več! Ne očita jim samo egoizem individualistov, temveč tudi kratkovidni egoizem. Govoreč za obveznost zavarovanja tudi v najvišjih plačnih razredih jim očita, da bi se večinoma ne dali zavarovati, če bi jim bilo dano na prosto voljo; ne plačali bi svojega zavarovanja, ampak bi denar drugam porabili, na starost pa pozabili.

»Trenutno subjektivno jača potreba sedanjosti bi premagala stvarno večjo potrebo bodočnosti.« Tako pravi in treba je priznati, da jih pozna. Razredne zavednosti med nameščenec ni. To vidimo zlasti na nameščenih Delavske zbornice, ki so namesto borbe za boljše skupno zavarovanje pri Pokojninskem zavodu rajši poskrbeli za še posebno pokojninsko zavarovanje na račun bednega in za stara leta popolnoma nezavarovanega delavstva. In pri tem se imenujejo socialiste! — Brošurica velja 5 Din in jo toplo priporočamo vsem, tudi delavcem, ki se hočejo poučiti o važnih problemih starostnega zavarovanja. Naroči se lahko tudi pri »Napreju«.

Alkohol na zatožni klopi. Kasacijsko sodišče v Zagrebu je 11. t. m. napravilo konec skoro dveletni pravdi zaradi članka: »Korupcija, zmaj z nešteti glavami«, ki je izšel kot uvodnik v »Napreju« 10. aprila 1926. Pri ljubljanskem deželnem sodišču so bile 3 razprave, pri Stolu sedmorice pa dve. Dvakrat je bil s. Bernot obsojen, zdaj pa je končno zmagal, oproščen je popolnoma vsake krivde in kazni.

Stalinovci so strašno hudi na našo stranko zaradi uvodnika v »Socialističnem koledarju 1928«. Eden izmed njih se je pri čitanju tako razburil, da je obsodil dotični papir na smrt in po naglem sodu kazen tudi takoj izvršil: iztrgal je dotični list iz koledarja in ga uničil. Upamo, da se bo kmalu prepričal, da nagle sodbe po navadi nikdar niso prave. Ko bo imel 3 križe na rami, ne bo več tako podlegel čustvu, ampak bo počakal na razsodbo razuma. Vera v ruski proletarijat je v razumu utemeljena, vera v njegovo vlado pa ni utemeljena niti v razumu, niti v čustvu. Razum in čustvo se upirata vsakemu tiranstvu, posebno pa še tiranstvu nad svobodo misli. Ali ni škandal, da imamo še celo v SHS več svobode tiska nego v Rusiji? — Dotični članek tu ponatiskujemo:

Narocajte in širite
»Napreju«!

Triko-perilo

za moške, žene in otroke, volna v raznih barvah, rokavice, nogavice, dokolenice, nahrbtniki za šolarje in lovce, dežniki, kloti, šifoni, žepni robci, palce, vilice, noži, škarje, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce edino le pri trdk!

Josip Petelinc,
Ljubljana,

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Najnižje cene! Na veliko in malo.

Diktatura tudi nad mislijo!

Kakor je carizem svojo oblast zlorabljal pod krinko, da štiti interese ruskega naroda, tako vidimo zdaj nekatero oblastnike pri boljševikih, da se pri svojih drakoničnih ukrepih skrivajo za interese proletariata.

A če je bil kdo prva leta po prevratu pripravljen oprostiti krvave sodbe iz razloga, da je treba hitro in temeljito zatreti kontrarevolucionarce, da se utrdi in uredi mlada svoboda — kaj bo tak popustljivec našel, da bo opravičil to, kar delajo moskovski oblastniki zdaj po 10 letih s svojimi najboljšimi sodrugi?

Zmota je, če kdo misli, da je treba svobodo vesti, svobodo združevanja, svobodo govora in svobodo tiska, te temeljne zahteve vseh proletarskih revolucionarjev, dovoliti samo proletarcem, kapitalistom pa ne. Zmota je to, a ta zmota je za zaostale dežele vsaj razumljiva: nevedni so demagogiji bolj podvrženi, zato jih je že marsikdo skušal rešiti pred demagogijo z različnimi prepovedmi.

Toda, ali je to tudi samo zmota, če hočejo moskovski oblastniki odreči to svobodo še celo proletariatu, tudi svojim lastnim sodrugom? To ni več zmota, to je domišljavost oblastnikov, ki se smatrajo za nezmotljive kakor rimski papež!

Trocki, Zinovjev, Kamenjev in drugi, ki so veljali za najboljše, ne smejo zdaj povedati svojega mnenja, se ne smejo organizirati, ne smejo imeti svojega tiska... Samo Stalin naj odločuje in to brez kritike, z njim vred pa smejo odločevati samo še tisti, ki Stalinu prikinavajo v vsem. Ali ni bilo tako tudi pod carjem? Ali ni to isti sistem samozveličavnosti, kakor ga poznamo pri papeštvu?

Od opozicije se zahteva, da mora misliti s Stalinovo glavo. Samo verske sekte so doslej kaj takega zahtevale!

Mi verujemo v ruski proletarijat, ne verujemo pa v njegove voditelje. Revolucija bo zmagala.

13. januarja — 2400 izvodov.

Najboljši šivalni stroj in kolo je edino le

GRITZNER
in **ADLER**

za dom, obrt in industrijo v vseh opreham. Istotam pletilni stroj **DUBIED.**

Posk v vezenju brezplačen. — Večletna garancija. Delavnica za popravila. Nizke cene, tudi na obroke.

JOSIP PETELINC, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika.

BOLNIKI,
ČITAJTE!

Kolikor dni ima leto, mimo tolikih postaj mora živčno bolni človek, ker slabi, izčrpani živci zagrenijo življenje in povzročijo mnogo trpljenja. Zbadajoče, stezajoče bolečine, vrtoglavost, čutenje strahu, glavobol, šumenje v ušesih, utripanje oči, nepravilno prebavljanje, pomanjkljivost spanja, potenje, trganje v mišicah, nesposobnost za delo, kakor tudi ostali neugodni pojavi so posledice slabih in bolnih živcev.

Kako se rešimo tega zla?

S pravim Kola-Lecithin-om, mnogo vitamina vsebujoča hrana, ki je postala za človeštvo pravi izvor dobrote. Ono na čudežen način pospešuje delovanje telesa, krepi hrbtni možek, mišice in kosti ter daje moč in voljo za življenje.

V borbi za zdrave živce

učini pristni Kola-Lecithin večkrat čudo, vodi tozadevne hranilne snovi do skrajnih delov, kjer se proizvaja kri, oživlja in vzbuja in vzdržuje mlado in sveže. Vi se morate sami prepričati, da Vam neresničnega ne obetam, kajti v prihodnjih dveh tednih pošljem vsakemu, ki mi piše, popolnoma brezplačno in franko malo škatljičo Kola-Lecithina in knjigo zdravnika z mnogostransko izkušnjo, ki se je sam boril proti tej bolezni. Pišite mi razločno Vaš naslov, jaz Vam takoj pošljem obljubljeno popolnoma brezplačno.

Ernst Pasternack, Berlin S. O., Michaelkirchplatz 13, Abteilung 759.

Tvornica dežnikov in solnčnikov
L. MIKUŠ, Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji ceni.

Ustanovljeno leta 1839.